

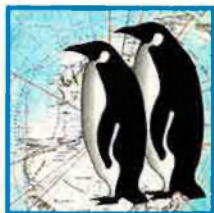
JOANDOMÈNEC ROS

Sobre la banquisa

La cria
manyaga de
foca de
Weddell:
"Hi ha una cria
encisadora, que
deu fer un bon
centenar de
quilos i més,
que ens mira,
rodola, s'exhibeix,
pica de mans,
obre uns ulls
immensos."

El 'Polarstern' s'atura de nou i els membres de l'expedició poden baixar –això sí, amb molt de compte– a fer fotos i a intimar amb els animals que reposen dalt de la banquisa: foques i pingüins.

L'ancó de Drescher és un fiord, un profund esvoranc en la vora gairebé contínua del glaç, com un estuari gegantí d'un país de somnis blancs. A mig camí del gran encaix triangular que s'obre entre parets de gel d'una trentena de metres d'alçada hi ha el *pack* continu, blanc, encegador. El vaixell l'ha investit, en el que em semblava una maniobra prou arriscada del capità, donada la consistència del glaç (en què, emperò, el *Polarstern* ha fet una osca triangular de dos metres de catet), però després ens hem assabentat que això només era per conèixer la resistència del gel, comprovació indispensable per al que ens espera.

El cap de l'expedició ens reuneix

per donar-nos una bona notícia, però les instruccions de seguretat ens fan venir una mica la pell de gallina, tot i que a la sala de conferències del vaixell no hi fa gens de fred. Podrem baixar a la banquisa després de dinar, però haurem de ser extremadament curosos: no anar sols, sinó en grups; no pujar als talussos que delimiten el camp de gel, ni tan sols acostar-nos-hi, perquè hi ha perill d'esllavissades; no acostar-nos a la vora del *pack*: no solament es trenca amb una certa freqüència (s'hi formen molts dels *floes* que hem anat trobant pel camí de vinguda), sinó que és l'indret preferit de les foques cranqueres, que són inofensives (no perquè no siguin agressives, sinó perquè els seus moviments són lents sobre el gel), però els seus depredadors, les orques, no, i no és gaire clar que aquests magnífics cetacis sàpiguen distingir un humà

d'un pinnípede quan salten sobre la vora del *pack* per trobar-hi una presa distreta.

Haurem de mirar ben bé per on passem, perquè al gel hi ha esquerdes que s'obren de manera impen-sada, i forats pels quals les foques entren i surten del mar. En una expedició anterior, un *skidoo* i tot el costós equip fotogràfic d'un científic poc curós van acabar al fons del Drescher, però l'home va aconseguir de sortir-ne ben parat.

Quan baixo per la passera instal·lada per accedir al camp de gel ja hi ha gent movent-se entre el glaç i fotografiant el vaixell des del *pack*. Per grupets, tal com ens han dit, i a una distància prudencial de les esquerdes i de la vora de l'aigua, ens dirigim cap a un grup de pingüins que tot el matí hem vist córrer espaordits en sentir el soroll de l'helicòpter, que deu retronir a l'angle de l'ancó on tenen la seva colònia. Aquestes esquerdes s'obren i es tanquen, puguen i baixen al ritme de les esmortides onades, i fan un soroll aclaparador, de gel picat; són molt llargues, però la separació entre les vores és petita i es deixa saltar fàcilment; no semblen perilloses, perquè el que es veu entremig dels blocs separats no és aigua, sinó gel picat i immòbil. Però quan una foca ha tret fugaçment el musell primer, i després tot el tors per una d'aquestes esquerdes aparentment sòlides, m'hi miro més a l'hora de saltar-les.

Ens hem acostat lentament a un grup d'una desena de pingüins d'Adèlia, tement d'espantar-los. Però no tan sols no s'espanten sinó que vénen corrent i rondinant al nostre encontre, aparentment un adult (impossible de dir si mascle o femella) tractant de mantenir alhora els juvenils lluny de nosaltres i nosaltres lluny d'ells. Però pot més la curiositat d'aquests animals que no pas els grunys de l'adult, i només si fem senyals evidents d'anar-los a l'encontre fugen, caminant malgirbadament i lenta, o patinant ràpidament sobre la panxa blanca. Ara ens criden l'atenció un parell de foques cranqueres que prenen indolentment el sol a una certa distància de la vora

del pack; ens hi acostem lentament, per tal de no espantar-les, però és evident que no ens fan cas: continuen roncant (no hauria dit mai que compartien aquest hàbit amb la nostra espècie!) sense fer-nos gens de cabal. Bé, només aparentment, perquè no hi ha manera de fotografiar-les de cara: van girant lentament la mole dels seus cinc-cents quilos de manera que gairebé sempre ens donen l'esquena. Ens hi acostem a un metre escàs, però tement que no se'ns capbussin a mar les deixem tranquil·les.

Gairebé perseguits pels escandalosos i inconscients pingüins d'Adèlia, ens disposem a endinsar-nos per la banquisa. Lluny, a un parell de quilòmetres, hi ha una acumulació de punts de colors violats (els nostres col·legues) i més foscos (foques i pingüins), i cap allà ens dirigim. Fa estrany de caminar sobre un metre o metre i mig de gel, sabent que sota teu hi ha cinquanta o cent metres d'aigua a una temperatura inferior als 0°C; si s'observen les vores de les esquerdes (que es mouen) i s'escolta atentament (el soroll de granissat), és ben aparent que som en un substrat estantís. Ens hem allunyat del *Polarstern*, les esquerdes són més grans i la impedimenta polar que m'abilla fa honor, literalment, al seu nom. Però tots els temors s'esvaeixen en arribar a la nostra destinació: la pingüinera mixta dels nerviosos pingüins d'Adèlia i dels impassibles pingüins emperador, situada al costat mateix d'un

grup de mitja dotzena de foques de Weddell. Durant dues hores ben llargues pingüins i foques són l'atracció de la trentena de persones que ens hi hem aplegat, bocabadats i armats de càmeres fotogràfiques i de vídeo. Els envoltam en silenci, ens arrosseguem sobre el gel i ens oblidem una estona del fred i del cansament. Les foques adultes són tan indolentes i indiferents a les nostres aproximacions com les cranqueres que hem vist abans, i continuen dormint, roncant o capbussant-se com si no hi fóssim. Però hi ha una cria encisadora, que deu fer un bon centenar de quilos i més, que ens mira, rodola, s'exhibeix, pica de mans, obre uns ulls immensos. Em penso que es deixaria amanyagar i tot, però a ningú no li passa pel cap de destorbar-la sinó amb els clics de les càmeres; li vaticino un

JOANDOMENEK ROS

futur de foca de circ, per la manera com pica de mans, per bé que sé que les foques de circ són en realitat otaris.

Aquests són els primers pingüins emperador que he vist de prop, i es mereixen el nom. El seu posat èrtic i amb el cap altiu quan estan dempeus i immòbils sobre el gel; el caminar pausat amb el cap cot, com un sobirà capficat pels problemes d'estat; la seva veu que recorda el so d'un clarí esquerdat, alhora marcial i melangiós; la taca groga difuminada de nuca i pitrera, que dignifica el frac que és el seu plomatge densíssim, tot els fa majestuosos. Només quan reposen de panxa al gel, mig endormiscats i el bec recolzat en el gel, semblen els animals estranys que són realment.

Passat el primer moment d'eufòria, quan ja no sabem en quina altra posició fer una fotografia, ni amb quin nou enquadrament, recuperem les formes, recollim de terra anoracs, fundes i obturadors de càmera i, lentament, amb recança, tornem al vaixell. Malgrat la sessió maratoniana, crec que no hem molestat els animals, car no han mostrat indicis del que se'n diu "enverinament per Kodak", i que les foques cranqueres que hem trobat abans exhibien. Espero que les fotografies surtin, perquè la llum era excessiva per a les meves càmeres, sense filtres d'UV. Però no importa: l'espectacle és dels que no s'obliden.

Els pingüins d'Adèlia són els més ubicus i cridaners dels animals antàrtics. A sota, l'equip d'investigadors que estudiaven el paper dels suspensívors bentònics en la banquisa de l'ancó de Drescher; al fons, s'hi veu el trencagels. El nostre col·laborador Joandomènec Ros és el segon per l'esquerra dels que estan drets.

Joandomènec Ros